

Holst, nyhedsbrev

Juni 2021

Nyt fra Civilprocessen

Månedens i highlights

Maj måned bød på indtil flere interessante afgørelser, herunder en håndfuld fra Højesteret om praktisk vigtige spørgsmål.

For de procesførende advokater må månedens vigtigste afgørelse være Højesterets kendelse af 4. maj 2021, der *bekræfter det kontradiktoriske princip i relation til kæreskrifter*, men samtidig fastslår, at retten kun behøver indrømme parterne en relativt kort frist (i sagen helt ned til nogle få dage). Afgørelsen er på sin vis en fortsættelse til U 2020.1493 H. For praktikerne er den vigtigste lektie, at hvis man som part ønsker at afgive supplerende bemærkninger i et kæremål, bør man *straks oplyse dette og eventuelt bede om frist for bemærkninger*.

Fra Højesteret fik vi dernæst en afgørelse om *supplerende syn og skøn ved en ny skønsmand*. Afgørelsen siger næppe noget nyt, men bekræfter den grundlæggende regel, at der skal ganske meget til, før en parts begæring om nyt syn og skøn tages til følge. Afgørelsen er samtidig velegnet som inspiration for, hvordan dette emne bør argumenteres, når spørgsmålet er, om det »nye« skønstema forudsætter en anden sagkundskab: Det er spørgsmålenes indhold og ikke den generelle beskrivelse af skønstemaet, der er bestemmende.

Når man har læst dén afgørelse, kan man springe et enkelt afsnit ned og læse Vestre Landsrets kendelse om *sagkyndige moderklæringer*, der desværre kun er trykt med domshoved og derfor må genbesøges næste måned.

Den sidste afgørelse fra Højesteret jeg vil fremhæve, er kendelse af 12. maj 2021 om *ophævelse af sagsomkostninger ved (meget) begrænset medhold*. Afgørelsen fortsætter, og udvider, den tendens, jeg synes man de seneste år har set til, at om-

kostningsudmålingen i sager, der både handler om kravets opgørelse og grundlag, er venligt stemt over for sagsøger, når denne får medhold for bare et lille beløb. I min gennemgang drøfter jeg mere generelt det hensigtsmæssige i den retstilstand og giver mit bud på et opdateret skelet, der kan tjene som udgangspunkt for vurderingen af, hvem af parterne, der har »vundet«.

Saglig kompetence

U 2021.xxxx Ø – Østre Landsrets kendelse af 18. maj 2021 – forbrugerbegrebet i retsplejelovens § 361, stk. 1, 1. pkt.

Sagsnr. BS-11202/2021 – den optagne kendelse indeholder aktuelt kun domshoved

Landsretten fastslår, at forbrugerbegrebet i retsplejelovens § 361, stk. 1, 1. pkt. må forstås i overensstemmelse med det almindelige forbrugerbegreb (hvor den retningsgivende afgrænsning almindeligvis findes i forbrugeraftaleloven).

Da sagsøgte i en sag om parkeringsafgift var et selskab, og da parkeringen var foretaget i selskabets interesse, burde sagen ikke være henvist til Parkeringsklagenævnet.

Den generelle præmis om forståelsen af forbrugerbegrebet er helt på linje med beslægtet lovgivning og praksis, herunder ikke mindst »pendanten« til retsplejelovens § 361 i forbrugerklagenævnet og domstolene. (Der kan endvidere henvises til praksis om den beslægtede problematik i forhold til voldgiftsloven § 7, stk. 2).

Internationalt værneting

U 2021.xxxx Ø – Østre Landsrets dom af 23. april 2021 – værneting efter Lugano-konventionen

Sagsnr. BS-46423/2020 – den optagne dom indeholder aktuelt kun domshoved

Landsretten har fastslået, at Lugano-konventionens artikel 1, stk. 2, litra b (undtagelse af sager om konkurs, akkord og andre lignende ordninger) er en undtagelse til konventionens hovedregel og derfor skal fortolkes indskrænkende. (Samme fortolkningsregel kan opstilles på baggrund af EU-Domstolens praksis om forholdet mellem Bruxelles 1-forordningen og insolvensforordningen).

Landsretten har endvidere fastslået, at konventionen skal fortolkes *i overensstemmelse med Bruxelles 1-forordningen*. (Denne fortolkningsregel kan opstilles på baggrund af den »Forklarende rapport« til Lugano-konventionen, der også omtales i dommen).

På dette fortolkningsgrundlag fandt landsretten, at Lugano-konventionens artikel 1, stk. 2, litra b ikke var til hinder for, at et konkursbo kunne anlægge sag i Danmark mod et schweizisk selskab om erstatning uden for kontrakt. Afgørelsen er på dette punkt helt på linje med Domstolens dom af 6. februar 2019 i sag C-535/17, NK/BNP Paribas Fortis, der netop vedrørte et konkursbos krav om erstatning uden for kontrakt.

Sagen skulle efter Lugano-konventionens artikel 5, stk. 1, nr. 3 om erstatning uden for kontrakt anlægges ved retten på det sted, hvor skadetilføjelsen var foregået.

FM 2021.6 – værneting og værnetingsaftale efter Lugano-konventionen

I et kreditaftalekompleks havde en schweizisk borger, der var ejer af og direktør i det låneoptagende selskab, dels underskrevet låneaftalen på vegne af selskabet (som debitor) og af et forbundet selskab (som selvskyldnerkautionist), dels underskrevet personligt som selvskyldnerkautionist.

Landsretten fandt, at direktøren havde så tætte erhvervsmæssige forbindelser til selskabet (ejerskab og direktørstilling), at driftskreditaftalerne også i forhold til ham var indgået i en erhvervsmæssig sammenhæng. Direktøren var derfor ikke forbruger efter Lugano-konventionen. (Fortolkningen følger direkte praksis fra EU-Domstolen om den tilsvarende bestemmelse i Bruxelles 1-forordningen).

Da aftalen var tilstrækkeligt klar, var der værneting for sagen i Danmark.

Sagsførelse og sagsportalen

U 2021.xxxx H – Højesterets kendelse af 4. maj 2021 – praktisk vigtig kendelse om retten til at afgive kærereplik

Sag BS49705/2020

Afgørelsen, der er en direkte opfølger til U 2020.1493 H (omtalt i min civilprocesretlige julealmanak for 2020), bidrager til at fastlægge de tidsmæssige rammer for parternes ret til at afgive kærreskrifter.

For sammenhængens skyld er det værd kort at genbesøge U 2020.1493 H. Her var spørgsmålet, om det var en rettergangsfejl, at landsretten efter at have modtaget kærreskrift og kærresvarskrift ikke havde fastsat en frist for kærrendes eventuelle kærereplik (kærende indgav faktisk en kærereplik samme dag, men da den var modtaget af landsretten 40 minutter efter denne havde stadfæstet byrettens kendelse, blev den ikke taget i betragtning).

I 2020 fastslog Højesteret, at landsretten ikke herved havde begået rettergangsfejl, idet Højesteret lagde vægt på, at kendelsen først var afsagt 10 dage efter fallentens afgivelse af kærresvarskrift, og at rekvirenten derfor havde haft mulighed for at meddele landsretten, at man ønskede frist for yderligere skriftveksling.

Afgørelsen var ikke i sig selv overraskende, og det underliggende rationale (at parterne har krav på *muligheden for kontradiktion*), var der ingen tvivl om.

Det interessante spørgsmål var, hvor mange dage der »skal gå« fra sidste kærprocesskrift til kendelse afsiges?

Mit eget bud havde været, at man nok havde krav på 5-10 hverdage, alt afhængig af sagens nærmere omstændigheder. Det svarer til den korteste frist, som lovbestemmelser om høringer typisk anvender, og giver parten en reel mulighed for at besvare indlægget uden unødigt at trænere sagen. Det svarer samtidig til den frist, som i retsplejeloven er tillagt indkærede til at fremkomme med bemærkninger (retsplejelovens § 397, der dog efter sin ordlyd udgør den tidsmæssige begrænsning for ethvert indlæg i kærresagen).

I maj har vi imidlertid lært, at fristen kan være kortere.

Højesteret bekræfter indledningsvist, at der i den civile retspleje gælder et almindeligt kontradiktionsprincip (se også FM 2003.36). Det indebærer, at parterne har krav på en (reel) mulighed for at kommentere modpartens indlæg.

Det havde kærende imidlertid haft, idet selskabet i »to hele hverdage« havde haft mulighed for at kommentere kærresvarskriftet.

Når jeg her citerer fra Højesterets præmisser skyldes det, at kærende i realiteten havde haft noget længere. Kæresvarskriftet var indgivet kl. 00.14 natten til den 9. september 2020 (og lå således på portalen ved arbejdsdagens begyndelse denne dag). Den 9. september 2020 var en onsdag, og kærende havde derfor reelt hele dagen samt de følgende to hele dage (torsdag og fredag). Da landsretten afsagde kendelse den følgende mandag (den 14. september), havde kærende haft hele onsdag (fra kl. 00.14), hele torsdag, hele fredag og hele weekenden samt mandag morgen til at svare.

Afgørelsen er konkret, og Højesteret fremhæver blandt andet, at kærende også af egen drift kunne have suppleret kæreskriftet (de nye synspunkter bestod i nye påstande, som var varslet allerede i kæreskriftet og var således ikke direkte affødt af kæresvarskriftet).

Selv med den kvalifikation peger kendelsen, og ikke mindst de citerede præmisser, i retning af, at parterne har retskrav på en (reel) mulighed for kontradiktion, men at en sådan mulighed formentlig hyppigt består, når blot parterne har haft et par arbejdsdage til rådighed.

Når det kan accepteres, skyldes det naturligvis, som Højesteret også fremhæver, at parten inden for denne kortere frist kan begrænse sig til at anmode om en længere frist for bemærkninger og herved signalere, at man ønsker at kommentere på det seneste indlæg.

FM 2020.294 – udskillelse af forældelsesindsigelse

I en arbejdsskadesag blev spørgsmålet om forældelse udskilt til særskilt afgørelse, da en delafgørelse om dette spørgsmål ville kunne afslutte sagen, der ellers (bl.a.) ville indebære forelæggelse for Retslægerådet.

Afgørelsen er et (konkret) eksempel på området for udskillelse på et område, hvor sådanne anmodninger med en vis hyppighed efterkommes, jf. f.eks. U 2012.2094/2 H, U 2013.1823 H, U 2013.3314 H, U 2014.2427 H, U 2017.1214 H, U 2017.2023 og U 2019.2762 H.

Bevisførelse og syn og skøn

U 2021.xxxx H – Højesterets kendelser af 27. maj 2021 – om vejledning om vidnefritagelse

Sag 4/2021 og sag 5/2021

Den første afgørelse stadfæster Østre Landsrets kendelse i U 2021.29 Ø om afspilning af en forklaring afgivet af tiltaltes mindreårige datter om tiltaltes mulige voldtægt af denne, men med en ændret begrundelse.

(Straffe-)sagen vedrørte det alment civilprocesretlige spørgsmål, om anvendelsen af retsplejelovens § 171, herunder betydningen af, at datteren alene var vejledt om bestemmelsens stk. 1 (vidnefritagelse af partens nærmeste) men ikke stk. 2 (fritagelse for at afgive forklaring, der kan føre til tab af velfærd; fritagelse for at afgive forklaring, der kan påføre vidnets nærmeste tab af velfærd eller anden skade).

Landsretten havde vurderet, at der ikke var udsigt til, at datteren kunne lide velfærdstab, og fandt derfor, at det ikke havde været en fejl, at der ikke var givet vejledning om § 171, stk. 2.

Højesteret fandt – i modsætning til landsretten – at der ikke var tilstrækkeligt grundlag for at antage, at datteren ikke kunne lide velfærdstab. Det havde *derfor* været en fejl, at hun ikke var blevet vejledt.

Afgørelsen kan på dette punkt måske tages til indtægt for, at Højesteret ved vurderingen af, om et vidne risikerer et velfærdstab, har haft større fokus på, om et sådan velfærdstab *kan* blive udfaldet (mens landsretten i højere grad vurderede sandsynligheden for, at det skete). I hvert fald når det mulige velfærdstab er meget betydeligt, *in casu* risikoen for udvisning, skal sandsynligheden for at tabet indtræder næppe være stor, før bestemmelsen kan bringes i anvendelse.

Da Højesteret imidlertid var enig med landsretten i, at betingelserne for at meddele vidnepålæg efter retsplejelovens § 171, stk. 3, var opfyldt, var den manglende vejledning ikke til hinder for, at afhøringen kunne afspilles.

Den anden afgørelse vedrørte en identisk situation og med et identisk resultat.

U 2021.xxxx H – Højesterets kendelse af 12. maj 2021 – ikke tilladelse til fornyet syn og skøn i ankesag

Sag BS-39019/2020

En afgørelse, der bekræfter hovedreglen om, at der alene kan udmeldes nyt syn og skøn (retsplejelovens § 209), hvis der påvises behov for andre fagkundskaber end den oprindelige skønsmand besidder (eller hvis det undtagelsesvist godtgøres, at skønsmanden savnede de nødvendige kompetencer eller den nødvendige upartiskhed til at besvare spørgsmålene).

I byretten var der gennemført syn og skøn ved en civilingeniør med speciale i brandsikkerhed til belysning af arnestedet og brandårsagen for en brand opstået i et tag under en renoveringsopgave.

Tagdækkeren, der i byretten var dømt til at betale, ønskede under ankesagen at få udmeldt nyt syn og skøn til belysning af »fremgangsmåder ved tagdækkerarbejde« og pegede på, at Danske Tagdækkermestres Brancheforening skulle bringe en skønsmænd i forslag.

Denne begæring afviste både landsretten og Højesteret.

Begge afgørelser indeholder grundige gengivelser af de relevante forarbejder til retsplejelovens § 209, og afgørelsen er derfor værd at læse alene som et »brush-up« på disse regler.

Herudover er afgørelserne konkret begrundede. Det er for vurderingen efter § 209 afgørende, om en begæring om nyt syn og skøn reelt har væsentligt samme tema som det tidligere, og det er derfor dette spørgsmål, begge instanser beskæftiger sig med.

Skal man forsøge at sige noget mere generelt, peger afgørelsen nok i retning af, at forskellene skal være af en vis tyngde. Det er ikke helt urimeligt at påstå, at der er forskel på at vurdere en brands arnested og udvikling (brandtekniske undersøgelser) og så at redegøre for sædvanlige sikkerhedsmæssige fremgangsmåder ved tagdækkerarbejde (faglige standarder).

Heroverfor står, at der konkret var stillet spørgsmål om den faglige fremgangsmåde allerede i det første syn og skøn (hvor skønsmænd god nok havde kvalificeret sit svar til, at arbejdet »i forhold til brandsikkerhed« var udført fagmæssigt korrekt og sædvanligt). Der var med andre ord et betydeligt indholdsmæssigt overlap.

Afgørelsen kan således måske tages til indtægt for, at der skal en del til, før retten mod en parts protest tillader yderligere fornyet syn og skøn om samme genstand – men bør nok primært læses for den grundige gengivelse af de relevante overvejelser samt som eksempel på, at vurderingen efter § 209 må tage udgangspunkt i de konkrete spørgsmål og svar, og ikke kun i rekvirentens beskrivelse af skønsgenstanden.

U 2021.xxxx V – Vestre Landsrets kendelse af 29. april 2021 – en (måske) interessant afgørelse om moderklæringer

Sagsnr. BS-11196/2021 – den optagne kendelse indeholder aktuelt kun domshoved

Under en skattesag havde Skatteministeriet fremlagt beregninger foretaget inden sagens anlæg af Skattestyrelsens Værdiansættelsesenhed.

Som modsvar fik de to sagsøgte selskaber deres revisor til at udarbejde en erklæring, som de ønskede at fremlægge i sagen. Byretten fandt fremlæggelsen berettiget ud fra et syns-

punkt om »equality of arms«, men afgørelsen blev omgjort i landsretten, der afviste bilagene.

Afgørelsen er på overfladen helt på linje med den foreliggende praksis, hvorefter ensidigt indhentede erklæringer ikke kan fremlægges og indgå som bevis i sagen, medmindre erklæringerne er indhentet inden sagens anlæg.

Det interessante spørgsmål, som også antydet i gengivelsen af byrettens præmisser i domshovedet, synes at have været, om erklæringen burde være tilladt i medfør af retsplejelovens § 341 a, stk. 1, 2. pkt. om moderklæringer.

Bestemmelsen er ikke direkte nævnt i domshovedet, og det er på den foreliggende gengivelse svært at sige noget begavet om dens anvendelse. Umiddelbart synes forklaringen at være, at landsretten har anset erklæringerne for *interne* – og dermed ikke omfattet af § 341 a, stk. 1, 1. pkt. om erklæringer indhentet fra sagkyndige. Det rejser i så fald et mere principielt spørgsmål, om § 341 a eventuelt ville kunne være anvendt analogt for at værne om parternes processuelle lighed (byrettens præmis).

Jeg forventer med andre ord at genbesøge afgørelsen, når den er trykt i sin helhed i næste måned.

U 2021.xxxx Ø – Østre Landsrets kendelse af 1. marts 2021 – ikke editionspålæg i advokatfirmas logs og tidsregistreringer

Sagsnr. BS-10276/2020

Afgørelsen er anonymiseret, men da den vedrører en tvist om mulig overtrædelse af god advokatskik (interessekonflikt som følge af forudgående rådgivning af en udenlandsk bank) mellem Skatteministeriet og et advokatpartnerselskab, som har udført en advokatundersøgelse for ministeriet, kan de fleste nok udfylde parternes navne.

Under sagen havde Skatteministeriet begæret edition i logs og tidsregistreringer for firmaets arbejde for den bank, som firmaet havde rådgivet om danske skatteregler.

Landsretten afviste alle begæringer.

For så vidt angik de pågældende logs afvistes begæringen *allerede fordi* de pågældende oplysninger ikke på editions-tidspunktet eksisterede, men skulle dannes. Afgørelsen bekræfter på dette punkt, at der som udgangspunkt ikke med hjemmel i reglerne om edition kan pålægges en part at producere materiale.

For så vidt angik både logs og tidsregistreringer fandt landsretten, at der var tale om interne dokumenter, og at der ikke var påvist sådanne særlige omstændigheder, at disse undta-

gelsesvist kunne undergives edition. Afgørelsen følger linjen fra de af landsretten citerede afgørelser U 1999.724 H og U 1999.1028 H (hvortil fra nyere praksis kan føjes U 2000.1877 V, U 2002.1734 H, U 2006.2 V, U 2010.955 Ø, U 2014.987 V samt U 2010.2808 H om »fortrolige dokumenter«. I U 2016 B s. 205 gennemgås yderligere praksis under overskriften »internt materiale«).

U 2021.2114 – syn og skøn i adhæsionsprocessen

Afgørelsen fastslår, at der kan afholdes syn og skøn i henhold til retsplejelovens § 210 (syn og skøn i straffesager) i sager efter retsplejelovens kapitel 93 a (erstatning i anledning af strafferetlig forfølgning). Konsekvensen er, da bestemmelsens stk. 2 henviser til lovens almindelige regler om syn og skøn, at der i disse sager kan afholdes syn og skøn efter lovens almindelige regler.

Appelbegrænsninger

U 2021.xxxx V – Vestre Landsrets kendelse af 27. april 2021 – om retsplejelovens § 389 a i konkurskarantænesag

Sagsnr. BS-13971/2021 – den optagne kendelse indeholder aktuelt kun domshoved

Fastslået, at retsplejelovens § 389 a omfatter skifterettens kendelse om ikke at genoptage en konkurskarantænesag. Afgørelsen følger fuldt ud praksis fra Højesteret, som også fremhævet i dommen. Dels har Højesteret i 2019 fastslået, at § 389 a omfatter konkurskarantænesager (U 2019.1996 H), dels har Højesteret i 2015 fastslået, at kendelser om genoptagelse træffes »under sagens forberedelse« og derfor omfattes af det tidsmæssige kriterium for anvendelse af § 389 a (U 2015.2529 H. Se også U 2015.2534 H).

Bestemmelsens anvendelse på det konkursretlige område er i marts undergivet en nærmere analyse i U 2021 B s. 81 ff.

Sagsomkostninger

U 2021.xxxx H – Højesterets kendelse af 12. maj 2021 – praktisk vigtig dom om sagsomkostninger ved (meget) begrænset medhold

Sag BS-30114/2020

I en sag om det økonomiske krav efter en personskade (trafikulykke) fik sagsøger medhold for ca. 60.000 kr. ud af en påstand på 1,7 mio. kr. (3,48 % af påstanden). Til opgørelsen hører, at forsikringsgesellschaft tidligere skønsmæssigt havde betalt 100.000 kr., og tvisten vedrørte således spørgsmålet, om skadelidte skulle have *yderligere* 1,7 mio. kr.

Der var i sagen både uenighed om årsagssammenhæng og om kravets størrelse og berettigelse, hvor forsikringsgesellschaft navnlig havde gjort indsigelse om forældelse.

På langt hovedparten af disse punkter fik forsikringsgesellschaft medhold, idet landsretten dels ikke fandt, at det var godtgjort, at skadelidte i perioden for tabt arbejdsfortjeneste ville have det påståede arbejde; dels ikke fandt, at der var årsagssammenhæng for de beløbsmæssigt største poster; og dels fandt, at en del af kravet var forældet.

Netop håndteringen af sagsomkostninger i tvister, hvor sagsøgte har bestridt (overhovedet) at være betalingspligtig, og hvor sagsøger har fået medhold, men kun for en begrænset del af kravet, har givet anledning til en del praksis, og derfor også en del omtaler i mine nyhedsbreve de seneste år. (Der kan endvidere henvises til ET 2018.171 med en skematisk gennemgang af praksis fra Højesteret og landsretterne).

Den netop offentliggjorte afgørelse bidrager væsentligt til afklaringen, idet der som påvist i ET 2018.171 kun er meget sparsom praksis fra Højesteret om (meget) små medholdsprocenter (1-10 %).

I landsretten blev det bestemt, at ingen af parterne skulle betale omkostninger til den anden, idet »det [havde] været nødvendigt for A at anlægge sagen for at opnå det tilkendte beløb«.

Netop denne præmis har, for mig, altid været svær helt at følge. Selvom der er noget oplagt rigtigt i, at det nogle gange er nødvendigt at sagsøge for overhovedet at få noget, er det ikke ligegyldigt, om kravet fra starten er opgjort nogenlunde retvisende. Et forsikringsgesellschaft, der mødes med et (velbegrundet og -dokumenteret) krav på eksempelvis 70.000 kr., vil have langt større vilje til at finde en mindelig løsning, end hvis kravet opgøres til 1,7 mio. kr. Alene procesøkonomiske hensyn tilsiger, at sager under en vis størrelse bør forliges.

Tilsvarende er det, uanset at tvisten (også) angår grundlaget for kravet, ikke uden betydning for de med sagen forbundne omkostninger, om sagen anlægges med påstand om eksempelvis 50.000 kr. eller 100.000 kr., eller om der indtales et millionbeløb. Med et eksempel fra den konkrete sag, hvor landsretten fandt, at krav på erhvervsevnetab var forældet, havde det været helt unødvendigt at forelægge sagen for Retslægerådet, hvis dette krav allerede i starten var opgivet af sagsøger.

I sin artikel fra 2018 skrev Ulrik Rammeskov Bang-Pedersen om »nødvendighedsargumentet«, at det »principielt fører til, at sagsøgeren altid skal tilkendes sagsomkostninger, såfremt sagsøgeren får delvis medhold, uanset hvor lille et beløb, som sagsøgeren opnår medhold for«.

Så langt gik landsretten trods alt ikke, idet anvendelsen af nødvendighedskriteriet skete som led i en afgørelse om at ophæve omkostninger (uanset, at sagsøgte procentuelt havde vundet med over 95 %) – men anvendelsen af den citerede nødvendighedspræmis forekommer mig stadig at ligge ganske langt fra den praktiske virkelighed.

Samme kritik kan rettes mod den, ligeledes hyppige, præmis, at der udmåles sagsomkostninger, hvis sagsøger har fået medhold i *grundlaget* for kravet, når dette udgør sagens tyngdepunkt. Selvom man måske teoretisk kan opdele sagsøgtes indsigelser imod *dém*, der angår kravets grundlag, og *dém*, der angår »selve kravet«, er det i langt de fleste tilfælde kunstigt.

Tager vi igen udgangspunkt i personskadesagerne, er det jo vanskeligt at forestille sig en indsigelse, som ikke går på enten ansvaret eller årsagssammenhængen. Navnlig sidstnævnte indsigelse vil typisk give plads til, at retten kan henføre en del af (eller hele eller ingen del af) et opgjort krav til en bestemt skade. Indsigelsen ligner på mange måder en indsigelse imod *kravet*, men karakteriseres vist nok som en tvist om *grundlaget*. Konsekvensen er i langt de fleste sager, at vurderingen af, om »grundlaget for kravet har udgjort sagens tyngdepunkt« mister enhver selvstændig betydning, og at udmålingen derfor blot følger nødvendighedskriteriet.

Med Højesterets dom, der stadfæster landsrettens afgørelse, er det imidlertid fastslået, at den citerede præmis er dækkende for retstilstanden.

Højesteret citerer indledningsvist U 2021.1751 H, der fastslår, at der i tilfælde, hvor der gives delvist medhold, og hvor der har været tvist om både grundlaget for kravet og om dets opgørelse, som udgangspunkt skal tilkendes sagsomkostninger i forhold til det vundne beløb, hvis tyngdepunktet har ligget på spørgsmålet om kravets grundlag. (Afgørelsen er omtalt i mit nyhedsbrev for januar 2021).

Allerede denne henvisning signalerer klart bedømmelsestemaet (hvis sagen var bedømt anderledes er det meget muligt, at der i stedet var henvist til U 2015.2004 H, der i ET 2018.171 fremdrages som eksempel på den hovedregel, at det ved medhold med under 10 % er sagsøgte, der skal have omkostninger).

Afgørelsen er truffet med dissens (3:2), og man må derfor antage, at sagen trods alt har ligget »på vippen«. Da flertallet imidlertid har fastslået, at der også ved en medholdsprocent på under 4 kan træffes afgørelse om ophævelse af sagsomkostninger, synes tiden moden til at revidere det i ET 2018.171 opstillede skema.

Mit eget forsigtige bud på tre hovedregler – i sager, der vedrører både kravets opgørelse og grundlag – er herefter

- Når sagsøger har fået medhold for mellem 1 og 15 procent, vil der ofte være grundlag for at bestemme, at ingen af parterne skal betale omkostninger. Det vil navnlig være tilfældet, hvis der har været betydelig skriftveksling eller bevisførelse om enkeltdele af »grundlaget for kravet« (f. eks. om årsagssammenhæng), og sagsøger har fået helt eller delvist medhold i denne del. Der kan stadig, efter en konkret vurdering, udmåles omkostninger til sagsøgte. (Det er her, den seneste kendelse falder).
- Når sagsøger har fået medhold for mellem 15 procent og formentlig omkring 40 procent, vil der *ofte* være grundlag for at udmåle omkostninger til sagsøger med udgangspunkt i det vundne beløb. Det vil navnlig være tilfældet, hvis der har været betydelig skriftveksling eller bevisførelse om enkeltdele af »grundlaget for kravet« (f. eks. om årsagssammenhæng), og sagsøger har fået helt eller delvist medhold i denne del. Der kan stadig, efter en konkret vurdering, træffes beslutning om, at ingen af parterne skal betale sagsomkostninger. Det virker omvendt mindre sandsynligt, at der kan udmåles omkostninger til sagsøgte – i hvert fald hvis medholdsprocenten er i den høje ende af intervallet. (Det er her, U 2021.1751 H falder. Se også U 2008.2252 H og U 2012.3303 H).
- Ved større medholdsprocenter må sagsøger som hovedregel forvente at blive tilkendt sagsomkostninger.

I alle tilfælde, og i særdeleshed i »mellemløbet«, vil det for udmålingen være afgørende, om det efter en samlet vurdering har været *nødvendigt* at anlægge sagen (for at få det beløb, som sagsøger nu engang blev tilkendt).

De nævnte hovedregler er naturligvis meget grove – og specielt er der grund til at erindre, at den antagne baggrund er en sag, hvor det kun er sagsøger, der fremsætter krav. Hvis begge parter fremfører krav, er vurderingen mere nuanceret (de nævnte hovedregler kan for en del af sagen pege den ene vej og for en del af sagen den anden vej), hvilket antageligt er forklaringen på, at U 2015.3674 H endte med deling af omkostninger ved en medholdsprocent på 47 % (begge parter tabte og vandt for en del af deres selvstændige påstande).

Retskraft

U 2021.1565 Ø (T:BB 2021.463) – fogedrettens afgørelse under umiddelbar fogedforretning

En særvariant om retskraft. Fogedretten havde under en umiddelbar fogedforretning nægtet at udsætte en lejer med den begrundelse, at det ikke var godtgjort, at lejeren havde tilsidesat god skik og orden. Denne vurdering fra fogedretten afskar ikke udlejer fra at få spørgsmålet prøvet ved domstolene.

I litteraturen antages, at retskraften af fogedafgørelser må vurderes »område for område« (typisk med U 2013.571 H som eksempel på et område, hvor fogedrettens afgørelse ikke har retskraft). Afgørelsen er et eksempel på dette udsagn, og kendelsen bidrager til at fastlægge den bindende virkning af fogedrettens afgørelser under en umiddelbar fogedforretning om lejeudsættelse. (Afgørelsen flugter samtidig fint med den nævnte U 2013.571 H, hvor fogedrettens vurdering af kravets eksistens under en sag om arrest ikke havde retskraft for en senere sag om samme krav).

En mere systematisk gennemgang af retskraftsspørgsmål knyttet til umiddelbare fogedforretninger findes i U 2012 B s. 126 ff. (»Der kan ikke under en umiddelbar fogedforretning træffes en retskraftig afgørelse om det rejste proceskrav« – dog med fokus på sager om betalingsmisligholdelse).

Øvrige spørgsmål

U 2021.xxxx Ø – Østre Landsrets beslutning af 15. april 2021 – udgifter til tolkebistand mellem nordiske sprog

Sagsnr. BS-56726/2019 – den optagne beslutning indeholder aktuelt kun domshoved

En lidt kuriøs sag om et sjældent spørgsmål, der dog er rart at kende de praktiske retningslinjer for. Man må antage, at det også er derfor, sagen er optaget til publicering.

Udtalt i et obiter dictum (se om skillelinjen U 2021.766 H), at det i almindelighed er en forudsætning for at kunne anmode statskassen om refusion af udgifter til tolkning mellem de nordiske sprog efter retsplejelovens § 149, stk. 4, at tolkebistanden er varslet inden hovedforhandlingen, og at landsretten forinden er anmodet om at godkende den varslede bistand.

I den konkrete sag faldt afgørelse (»under alle omstændigheder«) på, at den pågældende part havde tabt sagen, og derfor i medfør af bestemmelsens sidste punktum endeligt selv skulle afholde udgiften.

Publicerede domme

Ugeskriftet for Retsvæsen og Fuldmægtigen har i maj publiceret følgende afgørelser, der er omtalt i nyhedsbrevet for april 2021 samt tidligere nyhedsbreve som angivet:

- U 2021.1882 H – takstmæssige sagsomkostninger (december 2020)
- U 2021.2026 Ø – sagsomkostninger i småsag (marts 2021)
- U 2021.2051 H – om retsplejelovens § 389 a (februar 2021)
- U 2021.2054 Ø – omkostninger i småsag (marts 2021) (afgørelsen er kæret til Højesteret)
- U 2021.2091 V – isoleret bevisoptagelse i sag om fast ejendom
- U 2021.2097 V – retsassessor var inhabil
- FM 2020.295 (U 2021.1052 V) – tilbagebetaling af omkostninger til isoleret bevisoptagelse (marts 2021)
- FM 2021.10 (U 2021.1273 V) – editionsplæg til advokatfirma (februar 2021)
- FM 2021.14 (U 2021.1625 V) – aktindsigt i dokumenter på gældssanerings sag (april 2021)

Kristian Torp
E, kto@holst-law.com
T, +45 8934 1162
M, +45 3010 2223